

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu, naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 20.

V Ljubljani, 15. oktobra 1891.

Letnik IV.

Kaj je novega po svetu?

Državni zbor se je sešel dne 8. oktobra. Precej v prvi seji so slovenski poslanci izročili zbornici predlog, v katerem naročajo vladi, naj nemudoma pozveduje o škodah, katere vsled mraza, toče in povodnji trpé prebivalci vzlasti v krškem, novomeškem in radovljiškem okraju. Določi naj prej ko mogoče za te kraje potrebno pomoč. Poslanec Pfeifer je to stvar tako-le pojasnil: Nasvet, katerega danes stavim, žal, ni eden, ker v minulem zasedanju so zastopniki raznih kronovin v tej visoki zbornici stavili več enakih nasvetov. Visoka zbornica je bila naklonjena in zato je morda opravičeno moje upanje, da bode ugodno rešila tudi moj nasvet. Ubogim kmetovalcem je minolo zimo hud mraz uničil pšenico, rž in ječmen, letos pa sta strašna toča in grozna povodenj uničila skoraj ves viuski in poljski pridelek. Voda je zasula rodovitne njive in travnike s peskom in kamenjem, tako da ljudje nimajo najpotrebnejše hrane, kruha, niti semena, tako da stradajo ljudje in živina. — Ta nesreča pa je še tem večja, ker vinograde uničuje trtna uš in je tudi sadje letos splošno slabo obrodilo. Ljudje so torej v veliki stiski za denar; celo za najnujnejše potrebe ne morejo dobiti denarja, ker so vsled živinskih bolezni na gobeh in parkljih semuji prepovedani. — Po teh pojasnilih je moj predlog gotovo opravičen, da se iz državnega zaklada dovolijo podpore poškodovanim občinam novomeškega, krškega in radovljiškega okraja, zato ga visoki zbornici toplo priporočam. (Pohvala.) — Finančni minister je naznanil državni proračun za l. 1892. Dohodkov so naračunili za 617.884 gld. več

kakor stroškov. Lani jih je bilo štiri milijone več. Zaradi troškov za vojsko se je znižal preostatek, ki se bo do konca leta prelevil v primankljej, ker med letom pride še mnogo nepričakovanih stroškov, na katere sedaj še ne mislijo. Upanje, da bi se kaki davki znižali, splavalo je po vodi. Govori se, da tudi še letos ne bodo bogatinom naložili borznega davka. Seveda ne bo nikoli bolje, dokler ne bo vsak po svojem imetju plačeval davkov, revež malo, bogatin pa mnogo. — Iz popotovanja *cesarjevega* na Češko nam je omeniti ostudno hudobijo, ki se je zgodila na nemškem Češkem. Zlobna roka je namreč podložila bombe, ki naj bi razrušile železnični most, po katerem se je imel cesar peljati. Most je bil res zelo poškodovan, a popravili so ga, predno se je cesar pripeljal. To je pač delo brezverskih prekuhuhov, katerih je vedno več tudi po Avstriji. Sedanja šola premalo skrbi za versko vzgojo mladine in zato bo pri nas vedno hujše, dokler ne dobimo verske šole. — Znani *francoski* general Bulanzé se je v Bruselju sam ustrelil. Poguma ta general ni imel veliko, ker ni mogel prenašati neveselih dnij. Sploh se pa v zadnjem času zanj ni nikdo več menil. Živel je ločen od svoje žene in pregnan iz svoje domovine, svarilen vzgled mogočnejšem sedanjega časa. — Na *Angleškem* je umrl nagle smrti bivši vodja Ircev Parnell. Tudi konec življenja tega moža je nečasten; pokopalo je njegovo slavo nenravno njegovo življenje. Svoji domovini ni mogel več živ koristiti, morda bo njegova smrt zedinila zaradi njega razdvojene Irce. Želeti bi bilo, ker sicer bodo ostali Irce vedni trpini, sužnji v svoji lastni domovini.

Kaj je novega po Slovenskem?

Iz Idrije, 7. oktobra. Muogo slovesnih večerov je videla letos živosebrna Idrija, vendar je bil sinočnji izmed najlepših eden. Kako to? Slovesnost veljala je c. kr. nadsvetniku in bivšemu rudniškemu predstojniku **blag. g. Jānu Nep. Novaku**, od katerega se je Idrija slovesno poslovila.

Pred 8 leti prišel je blagi gospod iz ravne Češke v Idrijo. Delovanje njegovo bilo je tu vsestransko plodonosno, bilo je osredotočeno edino le v prid in korist izročeni mu podtožni kov.

Njemu se ima Idrija zahvaliti za svoj povsem narodni znsčaj! Sam Slovān, zavedal se je povsodi in vslej svojega slovanskega rodu, in tudi drugim prostodušno pustil čutiti sladkost pesnikovih besedi:

„Biti slovenske krvi — bodi Slovencu ponos!“

Enako bil je pa tudi prepričan, da je Slovānom sreča mila le toliko časa, dokler jih s prostranimi peroti habsburške hiše preslavni orol krije, zato je pa čestokrat opozarjal cesarsko Idrijo na njenega najvišjega zaščitnika, in sam vzoren domoljub, gojil je in podpiral povsodi dinastiška čutila, po geslu:

„Avstrija je
in bode za vse!“

Bil je pa tudi ves čas vzoren spoznavalec svoje vere. Njegovo vedenje v cerkvi in pri sprevedih bilo je vedno spoštljivo; izvrševanje nedeljske dolžnosti bilo mu je sveto. Čast mu!

Idrijskim rudarjem preskrbel je dobrega, zdravega kruha; priča temu so rudeči otroci obrazi, kojih si prešnja leta tukaj zastoj iskal, priča je izbornu zdravje matljivih prebivalcev.

Napeljal je po Idriji **obito čiste, mrzle studenčne**, p p za vodo srečaš na vsakih 50 korakov. Zidal je rudarjem zdrava, zračna bivališča; ti rudarski domovi so mestu pravi kras!

Preskrbel je vedno mnogo dela, celó slabotni in umirovljeni rudarji so dobivali svoj stranski zaslužek, zato se je pa izplačana mesečna svota kar podvoila s kratka, trudil se je prav s očetovskim srcem za blagor in prospeh Idrije.

Za vse to mu je Idrija pa tudi hvaležna; mestno staršinstvo imenovalo ga je svojega častnega meščana, mestno prebivalstvo sploh pa, zastopano po vseh kategorijah, priredilo mu sinoči krasno odhodnico.

Okolu 1/2 9. ure zvečer pomikati se je jel slovesen spreved po mestu do njegovega bivališča. Najprej korakal je pod poveljništvom **g. Fr. Geli-ja** oddelek požarne brambe z baklami v rokah; za temi prišel je veteranski kor, njemu na čelu **g. Fr. Kos**; potem c. kr. rudarska godba, za to združeni čitalniški in društveni pevci s svečami; slednjé meščanstvo, koje je vodil **g. župan Fr. Didč**, tudi s svečami v rokah.

Listek.

Poštenost velja.

Po nekaterih deželah naše domovine imajo v posameznih krajih posebna oskrbovališča za revne popotnike, vzlasti rokodelce. Ondi smejo ostati nekaj dnuj, tam tudi zvedó, ali se bi dobilo v dotičnem kraju kaj dela ali ne. Po občinah, ki morajo vzdrževati taka oskrbovališča, ne smejo popotni ljudje občanov nadlegovati in berača precej tirajo v zapor, ako ga opazijo, da berači od hiše do hiše. Taka oskrbovališča so v zadnjem času napravili po nekaterih občinah tudi na Štajarskem.

V občini L. je bila pri prvi hiši ob cesti nabita deska. Na njej je bilo brati, da ta občina plačuje svoj donesek za oskrbovališče v trgu M. in da je zato prepovedano beračiti po hišah. Pred to hišo ravno stoji neki popotni rokodelcec ter skuša zvedeti, kaj da je zapisanega na deski. Dolgo časa je ugibal — bilo je namreč pisano samo v nemškem jeziku

— naposled vendar zvé, v kateri kraj da mu je treba iti, da dobi prenočišče. Ravno se obrne na cesto, ter hoče dalje iti, ko stopi predenj tujec z debelo popotno euljo.

„Gotovo te zebe, prijatelj, ker si tako bled?“ tako ogovori tujec rokodelca.

„Seveda mi ni vroče sedaj o sv. Martinu. Danes je ravno moj god in nobeno leto ga nisem še tako slabo obhajal, kakor ravno letos.“ odgovarja rokodelcec Martin.

„Le ne prehitro tožiti! Da boš bolje pomnil, kedaj da je bil letos tvoj god, ná, vzemi tukaj tole še skoro popolno novo suknjo. V tem posnemam jaz tvojega patrona sv. Martina. Tudi on je dal revežu na potu svojo suknjo, a on jo je dal le pol, jaz pa ti dam celo. Ha! ha!“

Martinu sicer tujec po obrazu ni bil po godu, vendar ni nič hudega statil. Sedil je ljudi po sebi in menil, da so vsi dobri, kakor on. Hvaležen torej v potrebi vzame od tujca suknjo, obleče jo in vesel stopa urnih korakov proti bližnjemu trgu.

„Mladenič se nama je hitro vsedel na limanice“, reče tujec za drevesom skritega tovarišu, ko je

Bl ti je to krasen prizor, ko se je ta velikauski spreved s svetlimi lučmi pomikal v temni noči! Petci odpoje tri pesmi in godba svirala je štiri točke. Ko se prikaže ljubljani g. nadsvétnik med množico, odgovorí jo: „Lubi moji Idrijčani“, in zahvaljuje se za prijazni poklon, zaoril mu je glasní „živio“, katerega ni hotelo biti ni konga ni kraja.

Potuj, blagi gospod, srečno in veselo v krasno, bogato češko svojo domovino. Angelj varuh varuj nezgode Tebe in Tvoje! Bodi tam svojim bratom to, kar si bil nam: skrbni oče, pomočnik v nesreči, brat svojim bratom! Idrija pa bode vedela praviti poznim redotom, da ji je bil g. nadsvétnik Ján Nep. Novak dober in za to priljubljen gospodar.

Štajarsko. Svetli cesar so podpisali postavo, v deželnem zboru sklenjeno, vsled katere bode za vravnavanje Mure od Gradca pa do Mote pri Ljutomeru državna blagajnica dajala podpore po 21.760 gl. vsako leto, namreč od dne 1. januarija 1892 do dne 31. decembra 1899. — V Gradcu so se krojači dogovorili, da bodo vpeljali takozvane „črne bukve“, v katere bi se zapisovala imena tistih ljudij, ki krojačem zaslužek ostajajo čisto na dolgu ali pa neredno plačujejo. Temu dogovoru se vstavlja obrtništveni nadzornik in pravi, da nimamo postave, vsled katere bi meštri smeli imeti „črno knjigo“. Toda krojači pač hočejo izvesti svojo misel, in če bi jim to branile nižje oblasti, bodo pomoč iskali pri višji gosposki. Krojači na Dunaji že imajo „črne bukve“ za svoje dolžnike. Vsaki mojster namreč

svojim tovarišem naznani imena slabih plačevalcev obleke ali dela. — Blizo „Sv. Lenarta“ v Slovenskih Goricah nahaja se okolica z imenom „Ihova“, v nemških pisarnah jo pišejo: Meichendorf. Tamošnji prebivalci so poprosili za spremeno slovenskega imena. Gosposka jim je vstregla ter bo se „Ihova“ po želji prosilcev zanaprej imenovala: „Malaves v Slovenskih Goricah“. — Okrajnemu zastopu v Pljuji je g. Zelenik izvoljen za načelnika, g. Ozgan pa za namestnika. — Deželni odbor je okrajnemu odboru v Šmarji odbil prošnjo za deželno podporo pri popraviljanji okrajnih cest. — Gregor Apat, usnjar v Braslovčah, je pred štirimi leti bil v Celji obsojen v dosmrtno ječo zavoljo umora neke ženske. In menda še ni minolo leto, odkar si je blizo Gradca žile prerezal mladenič Rössler, da bi se tako spravil na drugi svet. Toda ljudje so mu še ob pravem času prišli na pomoč in ga ohranili pri življenji. Rekel je, da se je nameraval usmrtiti zavoljo tega, ker ga kot morilca preveč peče vest. Pozneje stal je pred porotniki v Celji, kjer se je spricalo, da je res on umoril dotično žensko v Braslovčah, a ne Apat. Po nedolžnem obsojenega usnjarja so izpustili in sedaj je vsled cesarjeve milosti dobil odškodnine 800 gl. — V Laškem Trgu se je vgnjezdil „frajmaurarskega“ duha navzeti „Nemški šulferajn“. Pokojni Rudigier, škof v Linzu, so s posebnim „pastirskim pismom“ vernike svarili pred nemškim „šulferajnom“, rekši, da so to društvo ustanovili in sedaj isto tudi vodijo ljudje, ki so znani kot

Martin odšel svojo pot. — Dobro uro je hodil in že je pred trgov. Precej se oglasi pri ondotnem županu. Ta pregleda njegovo delavsko knjižico; prepriča se, da je vse v redu in zato ukaže občinskemu služabniku, ki je ob enem tudi skrbel v občini za varnost in red, naj rokodelca pelje v oskrbovališče. Sluga pa je nekako sumljivo opazoval Martinovo suknjo. Ni mu hotelo v glavo, kako da ima rokodelc tako lepo dolgo suknjo, sicer pa da je že precej raztrgan, vzlasti so čevlji v nevarnosti, da jim ne uidejo prsti, ki radovedni kukajo iz tesne ječe. Rekel vendar ni nič, vzlasti ker se mu je zdel mladeničev obraz pošten in dobrovoljen.

Martin se kmalu nekoliko vdomači v oskrbovališču. Najprej sleče svoje novo suknjo v gorki sobi in prične krpati svoje raztrgane čevlje. Ni se pa še ogrel, ko se vrata hipoma in siloma odpró in v sobo stopi občinski sluga s silno resnim obrazom.

„Torej tak potepuh si ti! Tako mlad in že kradeš!“ S temi besedami zgrabi sluga Martina s svojo močno pestjo za zavrtnik ter ga potegne seboj.

„Kedo krade?“ vpraša začuden in neveljen Martin.

„No, sedaj se boš pa še nedolžnega in lepega delal! — Pa vsaj so vsi hudobneži taki. Vsi so nedolžni in nobeden nič hudega ni storil. Suknjo poglej tukaj, ki si jo v svoji slabi vesti že odložil, potem ti bo jasno, zakaj moraš z menoj pred sodnika. — Le hitro z menoj v pisarno. Te bomo že naučili poštenosti!“

Pri sodišču je bil že poleg sodnika navzoč tudi posestnik iz okolice, ki je prišel naznanit, da so bili tatovi v njegovi hiši, ki so mu odnesli veliko denarja in blaga, med drugim tudi njegovo skoraj še novo suknjo — Sodnik vpraša posestnika, jeli suknja, ki jo je Martin prinesel, njegova. Posestnik jo seveda precej spozna.

„Ti potepuh, ti! Torej ti si se prikradel v mojo hišo ter mi napravil toliko škode! Suknjo sedaj imam, kje imaš pa skrite druge stvari?“

„Jaz za vse to, kar pravite nič ne vem“, odgovori Martin.

„Pretkani so pa taki le tiči“, nadaljuje posestnik, „komaj sem šel od doma toliko, da sem v naglici spil kozarec vina in pozabivši doma pustil od-

„frajmaurarji“, a „frajmaurarstvo“ ali prostozidarstvo ima namen: podreti „oltar in tron.“ t. j. odstraniti kristijanstvo in cesarje, kralje, postavne vladarje. Kdor torej podpira prizadevanje nemškega „šulferajna“, tisti pomaga podirati „oltar“ in „tron“, t. j., on se druži s smrtonosnimi sovražniki svete cerkve in mile domovine, on je podoben Judežu, ker s svojim ravnanjem izdaja Kristusa in cesarja. Totemu, kristijanstvu in državi pogubnemu nemškemu „šulferajnu“ nasproti so cerkvi in cesarju vdani Nemei ustanovili društvo, ki so mu dali ime „Katholischer Schulverein“, t. j. katoliško šolsko društvo. Mi Slovenci pa imamo šolsko „Družbo sv. Cirila in Metodija,“ a najmlajša veja ali podružnica naše šole podpirajoče družbe osnovala se je v Laškem Trgu. — Dne 25. in 26. septembra imeli smo slano, ker je bil vsled deževja zapadel po planinah sneg. Mraz je več ali manje škode napravil po vsej deželi.

Od sv. Jošta na Kozjaku. (Stavba cerkve.)

Tu imate, g. urednik, nekoliko vrst iz našega 1063 m visokega in v letnem času od tujecev mnogo obiskovanega vršaca. Po neumornem prizadevanji čast. gospoda Martina Lapuh-a, sedanjega župnika sv. Barbare blizu Vurperga in pa po neutrudljivem naporu spoštovanega Matije Žerdoner, načelnika cerkvenemu odboru, potem že zvečnelega Gašperja Golčar in še živih mož: Florijana Rednjak, Franceta Spegel in Andreja Pušnik se je cerkev z zvonikom vred do-

delala leta 1884. Pri tej priliki se je od zaostalega cerkvenega blaga popravil še farovž. Po skupnem računu z dne 13. junija 1889. leta stane stavba nove cerkve z notranjo opravo, popravila župništa in poznejša dela pri cerkvi v gotovini 10.222 gld. 22 kr. Vožnjo, ki broji na tisoče, tlako, veliko lesa in drugih za stavbo potrebnih reči so farani oskrbeli in darovali brezplačno, če ne, bila bi se imenovala svota podvojila. Cerkev in zvonik, potem popravilo farovža pozidal je g. Jurij Stropnik, zidarski mojster v Šmartnem pod Šalekom, prav lično in v zadovoljnost faranov.

Dragi čitatelj! Čudom se bodeš čudil in vprašal, odkod je ta majhna planinska fara vzela toliko denarja? Visoko c. kr. graško namestništvo kot patron je vložilo svoj delež 2419 gld. 84 in zopet z dne 21. svečana 1889 št. 1753 nakazala pri celjski nadavkariji na posebno prizadevanje rajnega knezoškofa Jakoba Maksimilijana, blagega spomina, za popravilo farovža 504 gld. 58 kr. Farani so vplačali 4107 gld. 79 kr.; drugih dohodkov, med njimi tudi dar našega svetlega cesarja 300 gld., steklo se je skupaj 2984 gld. 76 kr. Pri vsem tem je še preostal primanjkljaj 205 gld. 25 kr., kateri znesek so pa že zgoraj imenovani možje s pomočjo svojega č. g. župnika Pavla Hrvat-a velikodušno poravnali iz lastnega žepa. To so vam torej v resnici vrli možje, vredni vse hvale!

prta vrata, že so mi hudobneži napravili več kot 200 goldinarjev škode.“

„Jaz vam nisem napravil nobene škode“, pravi Martin, „sploh pa bi vam svetoval, da bi bolje zapirali vrata, ako greste od doma.“

„No, ta je lepa, da bodo nam tatovi še nauke dajali, kako da naj doma vrata zapiramo“, oglasi se sodnik. „Skuja, ki jo imate, je najboljši dokaz, da ste jo vkradli.“

Martin pripoveduje, kako je dobil suktnjo, a verjel mu seveda ni nihče, ker ni imel zato nobene priče.

„Moja vest je čista“, pravi Martin že nekoliko bolj pomirjen, „ako Bog hoče, se bo že zvedelo za pravega tatu.“

Žalosten je stopal Martin kmalu na to po ulici v bližnjo ječo. Sram ga je bilo, ker so ljudje postajali, gledali za njim in si šepetali: „Tat, tat!“ Nikamor si ni upal pogledati pošten mladenič. Skoro vesel je bil, ko so se zaprla vrata ječe za njim. Ušel je opazovanju radovednih ljudi. V ječi je našel tovariša. Bil je ta daleč na okoli znan potepuh, pred katerim ni bilo varno v okolici ne življenje, ne imetje

in ki je bil zaradi raznih hudodelstev že večkrat v zaporu.

Nekaj dnij sedi že Martin v ječi. Sodnik je njegovo stvar preiskaval, a ničesar ni mogel zvedeti, kar bi opravičevalo Martina. Zaradi tega je bil Martin vedno bolj otožen. Nekega dne reče mu njegov tovariš v ječi:

„Jaz ne morem razumeti, kako da moreš tako žalosten in potr biti. Vsaj imaš tukaj jesti, na gorkem si, obleko imaš; kaj pač še drugega hočeš sedaj v zimskem času. Zunaj bi se ti sedaj gotovo slabše godilo. Obleko imaš slabo, zaslužka ni, hodil bi lačen in raztrgan od mesta do mesta in javaljne kaj dela našel. Bodi torej vesel in zadovoljen. Mi jetniki danes nismo zadnji na svetu. Ako meni jed ni všeč, pritožim se in dobim boljše; kam naj se pa kmet pritoži, ako mu toča pobije in nima po zimi kaj jesti dati svoji družini. Ha, ha! Bodi torej vesel in dobre volje; ko se ogreje spomladi, te bodo že spustili na solnce, ti si še-le začetnik v tatvini, torej ne boš veliko kazni dobil.“

Martin nekako plašen gleda in posluša zastarnega hudodelnika.

Cerkev in šola.

Izgredi v Rimu.

Velikanski pohodi francoskih in drugih romarjev, ki so zadnjih štirinajst dni obdajali Vatikan, so razjarili do dna srca prostozidarsko ložo, ki je le prilike iskala, razliti čez-nje žolč svojega sovraštva do cerkve in papeža. In kjer je vse pripravljeno, ondi se prilika hitro najde.

Prošli petek popoldne obiskali so med drugimi tudi trije mladeniči iz Francije cerkev, imenovano „Pantheon“, v kateri počiva truplo pokojnega kralja Viktorja Emanuela. Tik nje je knjiga, v katero naj bi se vpisali vsi, ki hoté spoštovanje izkazati tu počivajočemu „očetu domovine“. Tudi omenjeni trije mladeniči pridejo tija, in vpišejo v knjigo drug za drugim: „Vive le Pape!“ (Živel papež!) To je bilo dosti vrtoglavim postopačem rimskim. Takoj se je raznesla po cerkvi vest, češ, krsta kraljeva je omadeževana. Nastane velik hrup, primejo tri mladeniče, peljejo jih na kvesturo, pobalini zaženejo krik po ulicah, ljudstvo se jame zbirati osobito pred „Pantheonom“, in hajdi po romarjih! Tri narodne zastave so kmalu na mestu in tolpa razgrajčev se udere za njimi po raznih ulicah mesta, kjer so po hôtelih razbijali po oknih in zahtevali, naj se razobesi narodna zastava. Prihrumeli so tudi pred cerkev sv. Ignacija, hoteč napadati romarje, ki

bi bili morali imeti ondi sklepno slovesnost z zahvalno pesmijo. Toda policija je cerkev zaprla. Tedaj so razgrajčji hladili svoj gnev in svojo izgredozelnost nad romarji, ki so jim prišli slučajno pred oči, ter mučili osobito francoske romarje, pa tudi avstrijske in nemške, kjer so jih našli.

Bledi in v jedni sapi pritekli so romarji v svoja bivališča, meneč, da je vstal očiten punt v mestu in da jih bo sedaj in sedaj zgrabila kaka zlobna roka.

Zvečer je bila obletnica „plebiscita“; nekatere hiše so bile razsvetljene; raz vladna poslopja so vihrale zastave, po ulicah pa so razgrajale in kričale tolpe razuzdane, ter klicale: „Smrt papežu! Pogin Francozom!“

To ni bilo brez nasledkov v Vatikanu. Še deset-tisoč romarjev bilo je bajè napovedanih iz Francije, ali vsem se je odpovedalo. Včeraj je sv. oče vsprejel zadnjič francoske delavce, ki so se danes vrnili takoj v domovino. Nadaljni vlaki torej izostanejo.

Evo Vam kratek obris zadnjih izgredov v Rimu! Dostavim naj poročilu le še nekaj besedij v pojasnilo.

Kdorkoli bode bral le-te vrstice, zmajal bode z glavo in čudom čudeč vskliknil: „Je li to mogoče v glavnem mestu olikanega naroda?“ — Da, tako se je povpraševal dvomljivo marsikdo. In vendar je

„Vesel naj bi bil in zadovoljen“, odgovori mu Martin. „in vendar mi je vzeto najdražje blago na svetu. Bil sem pošten vsikdar in niti trohice tujega blaga se ni nikoli dotaknila moja roka in sedaj mi je vzeto dobro ime, poštenje pri ljudeh in jaz naj bi bil vesel in zadovoljen!“

„No“, pravi tovariš, „če ti družega niso vzeli, to ni nič hudega. Z vsem svojim poštenjem in s svojim dobrim imenom si ne moreš kupiti ni kozarca žganja, ako nimaš denarja. Ha, ha! Počasi se boš že privadil našega življenja po ječah in take muhe te ne bodo nikoli več nadlegovale.“

„Ne govôri tako, Bog je naš gospodar in nikdo mu ne uide. Tudi ti boš skusil njegovo pravičnost, ako kazni ne obrneš v pokoro in ako se ne povrneš na pravo pot.“

„Poglejte ga, pridigarja, pogledjte! — Kedo te je pa najel, da mi boš tukaj kvasil prazne otrobi“, zavrne ga hudodelnik.

Martin se odslej ni več mnogo menil s svojim tovarišem v ječi. Kakor je bil vajen od doma, tako je tudi v ječi opravljal svoje molitve, za kar je imel sedaj mnogo več časa, kakor zunaj.

Njegov tovariš se je sicer nekaj časa norčeval ž njega, a naposled se je vendar naveličal in zdelo se je, da lep vzgled Martinov tudi za zastaranega hudodelnika ni brez vpliva. Bil je bolj prijazen z Martinom in ako mu je pripovedoval kaj božjega, poslušal ga je mirno in tiho. Videlo se je, kakor da bi se tudi v duši hudodelnikovi vzbujali blagi spomini nedolžne mladosti, ko je tudi še on svoje roke sklepal pri molitvi. Seveda takrat so bile še roke njegove čiste in jih ni oskrunjevalo tuje blago in kri njegovega bližnjega.

Martin je vedno trdno upal in to tudi zatrjeval tovarišu v ječi, da se bo naposled le skazala resnica in da bo prišla na dan njegova nedolžnost.

„Moj zavetnik sv. Martin“, dejal je ob neki priliki, „ki se je usmilil v sili berača ob cesti, spomnil se bo, trdno upam, tudi mene.“

„Ako se to zgodi“, pravi tovariš, „tedaj tudi jaz spoznam, da je tvoje prepričanje pravo in potem začnem tudi jaz moliti.“

Nekaj dnij pozneje začul se je pred ječo velik šum.

„Gotovo je prišel sv. Martin kar na konju tebe rešit, ker je zunaj tak ropot“, norčuje se tovariš iz

resnica. V drugih pravnih državah se majhne praske in izgredi nekaternikov v káli zatarejo in čez par ur se nihče ne zméni več za take velikomestne malenkosti. V Rimu je to drugače. Pobalini smejo vpiti in piskati po ulicah, dražiti romarje, — policija pa mirno krog sebe pogleduje, in le toliko skrbi, da se kri ne preliwa. In česar tolpe razgrajčev ne zmorejo, to pripomorejo časniki, ki stvar zasukavajo, kakor da je italijanska narodnost v nevarnosti.

Ali stvar ima še bolj resno stran. Neki list, izhajajoč v Padovi, prinesel je že par dnij poprej naznanilo, da se v Rimu nekaj pripravlja. Po vseh večjih gnezdih prostozidarstva se je skoro ob jednem času demonstriralo v cerkvi sovražnem zmyslu. Tako v Genovi, tako tudi v Palermu.

Ali ne kaže ta okolnost natanko, da je bila stvar dogovorjena? In ali ni mogla vlada o tem tudi poizvedeti, in ko jej je bilo znano, da se družal vzdiga zoper romarje francoske, ali jih ni mogla, — da ne rečem, ni hotela, — braniti pred umazanimi izgredi? In po drugih mestih, kjer so se izgredi godili proti duhovščini, osobito proti škofom (kakor še posebej v Palermu), ali ni dolžnost vlade, duhovnike braniti pred razposajenostjo južnih vročerknikov, in ali mari duhovniki niso tudi državljani?

Pač očitno se kaže, kar je še letošnje leto poudarjal sv. oče v nekem nagovoru do kardinalov, da so namreč duhovniki kakor na sramotni steber postavljeni, ljudstvu v zasmeh in zaničevanje.

Martina. „Glej, kar dva sta prišla“, nadaljuje tovariš, ko pogleda skozi oči reženo okno.

„Nikar tako brezmyselno ne govóri“, zavrne ga Martin. „Vse je mogoče!“

Kmalu nato pokličejo Martina iz ječe pred sodnika. Ondi sta stala dva človeka po zunanje videti zelo zapuščena. Bila sta ona tatova, ki sta vkradla suktnjo, zaradi katere je moral Martin v ječo. Pozneje sta se pri svojem poslu sprla, očitala si razne hudobije in tatvine. Tako je prišlo vse na dan, tudi tatvina, zaradi katere je Martin po nedolžnem že dlje časa v ječi. — Pred sodnikom tega tudi nista tajila. Ko jima sodnik pokaže suktnjo, priznala sta, da je prava in ko jima pokaže Martina, precej ga spoznata kot onega rokodelca, kateremu sta izročila suktnjo in sicer iz tega namena, da bi sum tatvine od sebe odvrnila in vso krivdo navalila na Martina.

„Tedaj je Martin vendar-le nedolžen,“ pravi sodnik. „Zelo sem tega vesel, ker mladenič ta mi je bil vedno všeč.“

Nato sodnik zopet pokliče Martina ter mu naznani, da se je spričala njegova nedolžnost, da je on ječe rešen.

Sevéda, ker razgrajalci dobro vedó, da se jim ničesar hudega ne bo zgodilo, ker so morda še plačani za svoje izgrede, ko ni niti kralja, niti kraljice, niti kakega ministra v mestu, potem se lahko dela pod krinko narodnosti zoper cerkev in Vatikan. Oglejmo si stvar še od jedne strani.

Vsakega vernega katolika je moralo v srce razveseliti, ko je čul, da so se na Francoskem delavci in delodajalci v zahvalo za papežovo okrožnico o delavskem vprašanju v tako obilnem številu odpravili na pot, hoteč osebnó zahvaliti namestniku Kristusovega za skrb, katero je še posebej pokazal zadnjič za delavski stan. Napovedanih bilo je krog dvajsettisóh romarjev. Polovica jih je prišla, polovica morala ostati domá, boječ se, da ne bi jih napadla v večnem mestu tolpa pouličnjakov.

Znano je v Rimu, kako veliko veselje je občutil sv. oče, ko ga je počastilo zadnje dni toliko število romarjev. Znano pa je tudi, da je čeznavadno skrb za vsprejem romarjev pokazal papež uprav ob zadnjih dnevih. Toda ne, — tolikega veselja cerkvenin sovragi papežu ne privoščijo. Zato hočejo ustaviti romarske vlake.

Ne dá se tajiti, da je razžaljenje romarjev, razžaljenje sv. očeta. In novo grenkobo v britko kupo trpljenja hotela je „loža“ vlti zadnje dni vaticanskemu jetniku. In sedaj naj še poreče kdo, da ni jetnik. Ako divje kričé na trgu sv. Petra mestoi pobalini: „Proč s pspežem!“, in jim nihče ne reče kake besede, ali ni prva posledica takih pojavov.

„Ker ti je pa s tem storjena velika škoda, zato smo poskrbeli, da precej dobiš dela v našem trgu pri poštenem mojstru, ki je obljubil odškodovati te pri plači za tvojo zamudo v ječi.“

Martin vesel hvali Boga in svojega zavetnika, da mu je vrnil dobro ime in ga rešil ječe ter gre poslovit se od svojega tovariša v ječi.

„Vidiš,“ pravi Martin, „da moje upanje ni bilo osramoteno. Veruj in upaj tudi ti, poravnaj svoje krivice in tudi tebi bo Bog milostljiv.“

„Spoznam, spoznam,“ reče tovariš ihteč, „skušal bom popraviti svoje izgubljeno življenje. Martin, moli za-me! Z Bogom!“

Ta dan je bil za Martina eden najlepših dnij v njegovem življenju. In ko bi bili videli v njegovó blago srce, spoznali bi, da se bolj veseli kesanja in poboljšanja svojega tovariša v ječi, kakor pa svoje rešitve.

Nekaj let pozneje je bil Martin premožen mojster in posestnik in nekdanji njegov tovariš v ječi bil je pri njem za hlapca in gospodar ga je ljudem po pravici hvalil kot vernega, poštenega in delavnega človeka. Res: Poštenost velja!

da utegne nekega dné razkačena in najeta druhal vdreti celó v Vatikan? . . . In to ni nemogoče.

Izgredi proti romarjem so izgredi zoper sv. očeta. In papežu zopet jedenkrat pokazati, kako na slabih nogah stoji garancijska postava, to je bil namen zadnjih izgredov v Rimu.

Zalost seveda pri tem največjo ima papež. Tako daleč torej je moralo priti, da si niti romarji brez strahú v Rim ne bodo upali. Škodo pa ima rimsko mesto, kateremu je odvzeto na ta način mnogo denarja, katerega romarji tû pusté. Pač se trgovci in

obrniki za glavo prijemajo, češ, kdo nam povrne škodo? — ali kaj hočete? — Gorjé, kjer gospodarí strast pouličnih fanatikov!

Danes je kvestura izpustila dva izmed onih treh mladeničev, ki so jih zaprli v petek. Nič kaznjivega niso nad njima našli. Vrnila sta se takoj v domovino. Gotovo bodo izpustili tudi tretjega, če ga še niso. — Tako je torej očitvidno, da je bil povod izgredom iz trte zvit. In vendar liberalci, tudi slovenski, hvalijo te surovosti ter jih imenujejo „sijajne demonstracije“! — Kam pridemo? A. Karlin.

Razne novice.

(Novo papeževo pismo.) Papež Leon XIII. je izdal za mesec oktober katoličanom po širnem svetu novo okrožnico, v kateri vsposodbuja vernike, naj po navadi prejšnjih let zopet to leto posvečujejo mesec oktober Mariji, Kraljici sv. rožnega venca. V kolikor večjih stiskah je bila cerkev, tako prilično razvija Leon XIII. svoje misli v okrožnici, vzlasti v prvih časih, toliko bolj so cerkveni vladarji vabili verne k molitvi. Ta vzgled je odločilen tudi za naše čase. Ker pa je Bog sam po Mariji nsm naklonil največjo milost svojega odrešenja, očitno je, da vzlasti po njej tudi še sedaj želi deliti svoje milosti, zato je primerno, da se v svojih molitvah vzlati iskreno izročamo varstvu božje Porodnice. — Med pobožnostmi Mariji v čast pa je človeški naravi in krščanskemu prepričanju posebno primerna, Mariji nad vse draga pobožnost sv. rožnega venca. Zato naj posebno ta mesec katoličani po vsem svetu radi opravljajo to pobožnost skupno v cerkvi. — Poleg tega opominja papež katoličane, naj s to molitvijo združujejo tudi zatajevanje, da se čim preje potolaži srd razžaljenega Boga, da cerkev zadobi svojo potrebno prostost, da izmed človeške družbe izginejo črni, pogubonosni oblaki ter da se narodi, ki odpadajo od krščanstva, zopet vrnejo v njega blagodejno naročje. — To najnovejše papeževo pismo je obširno, a poljudno pisano in je nova priča, kako skrbno Leon XIII. porabi vsako priliko, da jo izkoristi v blagor človeštva.

(Deželnozborska volitev.) Dopolnilna volitev v mestni skupini Postojina-Lož-Vrhnika namesto gosp. Jos. Gorupa, ki je odložil mandat, se bode vršila dné 9. novembra t. l.

(Dva italijanska kandidata za državni zbor) sta se oglasila na mesto odstopivšega dr. Vergottinija. Prvi je Peter grof Walderstein, ki noče na Dunaju živeti samo z grofovskim naslovom, temveč tudi kot narodni zastopnik. A upanja nima no-

benega do te časti. Drugi je že zuani Benedetto markez Polesini, veleposestnik v Poreču. Njegovi agitatorji ne vedó družega o njem, kakor da je mlad, bogat in član starodavne obitelji. Lepe so te lastnosti za privatno osebo, ali ne zadoščajo možu, ki hoče zastopati kmečko prebivalstvo treh političnih okrajev. On ne vé, kje kmeta čevelj žuli in z ozirom na pravičnost do Slovanov ni za dlako boljši od drugih Lahonov. Volijo naj ga torej istrski Italijani, a noben pošten Hrvat ali Slovenec.

(Iz Št. Vida) nad Ljubljano se nam piše: Navzlic slabemu vremenu se je 25 letnica naše čitalnice prav povoljno izvršila. Na stotine naroda je pozorno poslušalo slavnostni govor č. g. Janeza Babnika, župnika na Toplicah. Skupnega obeda se je udeležilo nad 70 oseb. Popoldne je sicer dež spridil veselico na vrtu „pri Kraljiči“ tem lepša je bila večerna beseda v lepo ozaljšani čitalnici. — „Spomenica“ ob 25 letnici šentviške čitalnice se dobiva po 10 kr. pri čitalničnem odboru.

(Novo obrtno društvo v Ljubljani.) Kakor se nam poroča, je visoka c. kr. vlada za Kranjsko z odlokom z dné 5. t. m. potrdila pravila „Konservativnega obrtnega društva“ v Ljubljani.

(Iz škofovine Mariborske.) Župnika postala sta gg. Šóstarič pri Malinedelji, Heber pa v Studenicah. Prestavljeni so gg. kapelani: Purgaj v Slivnico pri Celji za provizorja, Rotnar v Rogatec, Časelj v Šmarje. Novomašnik g. Cilenšek postal je kapelan pri svetem Marku blizu Ptuja, a tamošnji kapelan g. Zádravec stopil je v začasni pokoj. Umrli sta gg. župnika: Slanič pri Sv. Volkoslavu na Goričkem, Mastnak v Slivnici blizu Celja. Svetila jima večna luč!

(S Štajarskega.) Nadučitelji postali so gg.: Belec v Jurjikoštru, Jarc v Braslovčah, Leskovar iz Špitaliča pri Novicerkvi, Šalamun pri sv. Miklóšu blizu Ormoža. Učiteljišče dovršili ter kot učitelji na novo nameščeni so gg.: Bezjak v Runču, Brinjšek

v Mokolji, Čeh v Ptuiju, Črnelec v Črešnjevcah, Kresnik v Laškem Trgu, Lesjak v Rušah, Pečnik pri sv. Vidu tik Planine, Vrščaj pri sv. Juriju ob železnici; potem gospodične: Arko v Zrečji, Budešinski v Podčetrtku, Cidrih v Grižah, Delakorda pri sv. Tomažu blizu Ljutomera, Janžar v Jarenini, Kumar v Galiciji, Negovetič pri sv. Petru ob Muri, Iv. Škrjanec na Bizeljskem, M. Škrjanec v Bučah, Pibrovec v Jurjikoštru, Plapar pri sv. Vrbanu blizu Ptuja, Roth v Laškem, Strle v Trebovlji, Strnad pri sv. Juriju ob železnici.

(Iz Ribnice) na Dolenjskem se nam poroča: Zaradi bolehnosti vložil je bil pred jednim mesecem tukajšnji občespoštovani nadučitelj in šolski vodja štirirazredne deške in dvorazredne dekliške šole gosp. Jožef Raktelj po 48letnem službovanju prošnjo za stalno upokojenje. Dne 30. septembra je došla njegova prošnja ugodno rešena in se mu je zaradi tolikoletnega uspešnega delovanja izreklo popolno priznanje in pohvala visokega c. kr. deželnega šolskega sveta in sl. c. kr. okrajnega šolskega sveta. To odlikovanje veseli vse njegove obile prijatelje in znance in posebno njegove mnoge nekdanje učence in učence. Z njegovim upokojenjem izgubi tukajšnja ljudska šola jako vnetega in na daleko na Kranjskem poznatega in čislana šolnika, kateri je neprenehoma skozi 43 let na tej šoli deloval in je vsled svojega mirnega in taktnege vedenja občo priljubljenost in spoštovanje vžival, tako da ga je ribniška občina pred nekaterimi leti imenovala svojim častnim občanom. Pred 16 leti je bil tudi nekotliko časa c. kr. okrajni šolski nadzornik za črnomaljski šolski okraj. V stalnem pokoju želimo mu še mnogaja leta!

(Iz Iga) se nam poroča, kako težko so se izanski farani poslovili od svojega dosedanega gosp. kaplana J. Čuka, ki si je v tej fari s svojim neumornim delovanjem v cerkvi in šoli prislužil blag spomin. — Enako pohvalno poročilo smo prejeli iz Dobropolja o g. Ivanu Dobnikarju, ki se je od tam preselil na Janče. — Bog blagoslavlja naše dobro ljudstvo, ki vé vkljub grdim napadom naših liberalcev ceniti duhovniške svoje najboljše prijatelje! — Obema gospodoma želimo i v prihodnje obilno blagoslova božjega!

(Iz vipavske doline) se nam piše: Minoli so prijetni dnevi vesele vinske trgatve, akoravno gledé na muožino vinskega pridelka ni povsem povoljna, ker vsled hudega zimskega mraza je pozeblo mnogo trt. Mnogo škode sta napravili tudi strupena rosa in toča, celó pogubljiva trtna uš se je že marsikje vgnezdila. Vendar pa je pridelek izvrsten, kakeršnega ne dobiš povsodi. Ugodno vreme zadnjih dni je dobro vplivalo na grozdje, da je popolnem dozorelo. Posebno

dobro letino imajo letos nekateri posestniki na Slapu in v posameznih občinah goriškega dela Vipavske doline. Trtni uši trebalo bode tudi pri nas napovedati vojsko s tem, da pridno uporabljamo gnoj proti temu škodljivcu in marljivo zasajamo ameriške trte. Dobro pognojene trte namreč imajo boljšo rast in dlje časa vstrajajo proti trtni uši. Da tudi nam, kakor večinoma na Dolenjskem, trtna uš ne uniči naših glavnih prihodkov, naj bi vinorejci hitro pričeli saditi ameriške trte. Ker pa se naš prihodnji rod ne more opirati le na vinorejo, naj bi že sedaj mislili na druge prihodke. Jako veliko bi vipavskim kmetom donasala sadjereja. Ne moremo sicer reči, da se ta stroka kmetijstva pri nas zanemarja, vendar bi se še marsikje lahko povzdignila in našemu kmetu donasala več dobička.

(Pred dvojim desetletjem) sta v Rimu bivala dva častnika ali „oficirja“ pri duhovnih vajah ali „eksercijah“ v cerkvi sv. Evstahiju posvečenj. Jeden vojak bil je doma iz Avstrije in je tukaj kot „lajtenant“ služil pri konjenikih, drugi bil je s francoskega in je kot stotnik služboval pri zuavih. Francoz je sedaj menih in generalni opat ali prednik v ostrem redu trapistovskem, Avstrijanec grof Schönborn pa je danes kardinal in nadškof v Pragi na Češkem. Oba bivša vojaka sta se nedavno zopet našla v Rimu, kjer sta se bila videla pred dvajsetimi leti.

(V Škofljivi pri Celji) je občinski predstojnik Martin Bukovšek-Vosut podiral drevo. Deblo se je zvalilo na vrlega moža, da je vrli narodnjak čez teden dni izdahnul blago dušo svojo, star še-le 34 let.

(V Parožu pri Dobrni) je posestnik Lešnik-Vračnik po oprasku šel k kovaču. V kovačnici je zakašljaj, zakrvavel in tam umrl.

(Zdravstvena kava.) Vzami 1 $\frac{1}{2}$ funta rži, 1 $\frac{1}{2}$ funta pšenice, 1 $\frac{1}{2}$ funta ječmena; nalij mrle vode toliko, da bode nekoliko centimetrov stala nad zrnjem in pusti skoz dve uri tako stati. Zatem izcedi vodo ter zrnje posuši na solncu ali pa na peči. Blago potem speci, da bode zrnje dobilo rjavo barvo; zrnje zmelji ter moki primešaj $\frac{1}{4}$ funta kave „kakao“ imenovane, vse spravi v dobro zaprto posodico. Taka mešanica je redilna in zdrava kava.

(Ogenj.) Pogorela je v nedeljo dné 5. t. m. v Dobovcu pri Cirknici hiša št. 14 z gospodarskim poslopjem vred; začelo je goreti ob 11. uri po dnevu. Škoda je znatna, ker je zgorelo dosti žita in krme. Kako je nastal ogenj, ne vé se še.

(Tatvina.) Letos se kaj pridno oglašajo razni zmikavci, posebno cerkve so jim vabljliva nada. Poroča se nam, da je v deževni noči od 8. na 9. t. m. v St. Vidu nad Ljubljano vlomil tak kradeč v

zakristijo, ukrivil močno kljuko in zapah ter izdrl v kamen vdela no železo. V zakristiji se ni mudil, pri velikem altarju pa je s silo odprl pušico. A trud se mu ni izplačal, ker dobil je le nekaj kebrov. Drugih pet nabiralnikov se ni lotil, le na pokopališču pri križu je odprl pušico, pa se je ravnotako opeknel. Pozor pred dolgoprstneži! — Dué 7. t. m. je neznan tat odnesel iz zaprte pisarne goskrbnika Fr. Reismüllerja v Haasbergu pri Planini dve denarni pismi s 170 gl. 31 kr. — V noči od 7. na 8. t. m. so tatje vlomili v prodajalnico Josipine Pramrov v Grahovem in odnesli blaga v vrednosti do 100 gl.

(Na Dobrni) ima „Domoljub“ vsako leto več naročnikov. Sedaj se tje pošilja po 76 listov. Po stanju dué 31. decembra 1890 so, kakor se nam naznanja, tam našeli 1762 oseb, ki prebivajo v 313 hišah. Vsled tega „Domoljub“ redno obiskuje vsako četrto hišo, a v obziru na število ljudstva je listu naročnik vsaki štiriindvajseti človek, bralec je pa seveda še več. Razven tega imajo v tamošnjih ekolicah svoje prijatelje vsega priporočila vredni dnevnik „Slovenec“, vrli „Slovenski Gospodar“, „Mur“, itd., a „Družba sv. Mohora“ šteje 86 udov, t. j. vsaka dvajseta oseba je družbenik. Poduka željnimi občanom je na razpolaganje tudi „Farna bukvarnica“ z raznovrstnimi knjigami. Posebno časniki so onde že v tolikem številu razširjeni, da se je polajšavo gledé naročnine pri „Domoljubu“ poslužilo samo četrto novih naročnikov. Ako bi pač vsaki prijatelj pridnega ljudstva slovenskega naš list priporočal svojim sosedom in znancem, če bi sleherni doseđanji naročnik ostal časniku sam vedno zvest plačevalec in dobrohotno pridobival v svojih krogih še nove naročnike, v tem slučaju bi naš za „vero, dom, cesarja“ se vojskujoči „Domoljub“ lahko imel povsod po raznih krajih razmeroma tudi toliko ali pa še več prejemnikov, kakor na Dobrni. §

(Dogodba z grahom.) Pred dolgo časom je živel v Parizu bogat mož, a velik čudak. Temu priča je bila tudi njegova oporoča. Med drugim je zapustil farni cerkvi veliko njivo, a je določil, da mora na tej njivi sejan biti vsako leto jedino le grah in da mora župnik deseti del pridelka grahovega oddati in sicer vsakemu zakonskemu možu, kateri je mogel dokazati, da je celo leto bil on gospodar pri hiši, ali kakor pravimo, kateremu žena ni hlač vzela. Vsako leto ob grahovem zoru oklicevalo se je to v občini, toda več let je minulo in nobenega moža ni bilo blizo. Naposled vendar eden pride. „Danes je ravno leto,“ pravi mož župniku, „ko ste me poročili. Celo leto sem bil jaz gospodar v hiši; prosim torej, da mi daste prisojeni del graha.“ — „Prav, precej dobite,“ pravi župnik; „le precej pripravite posodo,

kamor vam bomo graba nasuli.“ Mož pripravi vreče, ki pa je bilo zelo majhno. — „Vaše vreče je pač premajhno,“ pravi župnik, „vsaj še mernika ne drži.“ — „Vem,“ pravi mož, „vsaj sem tudi jaz to ženi doma rekel, da bo premajhno, toda ona je rekla, da je velik dovolj. Saj veste, ženske hočejo vse bolje vedeti, kakor mi, in človek jih mora ubogati, da je mir v hiši.“ — „Tako? Tako?“ pravi župnik, „le spravite svoje vreče, pojdite domov in povejte ženi, naj vam vsaj takrat pusti hlače, kadar zanjo pridete graha iskat. Ha, ha!“

(Iz krškega okraja) se poroča, da se je trgatav z 13. t. m. večinoma in pri lepem vremenu dokončala. Kjer vinogradi še niso uničeni po trtni uši, se je letos nekoliko več vina pridelalo, kakor lani. Nekateri mislijo, da je tudi boljša kapljica, kakor lanska, a to ni gotovo. O ceni sporočilo se bo pozneje. Iz kadi se mošt prodaja po 6 gl. do 7 gl. staro vedro (40 bokalov).

(Tržna cena v Mariboru.) Pšenica 8 gl. 30 kr., rž 7 gl. 60 kr., ječmen 5 gl. 70 kr., oves 2 gl., 90 kr., koruza 6 gl. 20 kr., proso 6 gl. 10 kr., hajdina 5 gl. 70 kr., krompir 1 gl. 90 kr., vse po hektolitru.

Listnica vrednikova:

Gospodu dopisniku v Jeruzalemu: Zadnje priporočeno pismo prejeli.

➤ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 5. novembra.

Loterijske srečke.

Dunaj	10. oktobra:	90,	43,	35,	8	29.
Gradec	27. septembra:	70,	80,	68,	20,	90
Ljubljana	10. oktobra:	32,	69,	22,	63,	37.
Trst	3. oktobra:	17,	44,	73,	24,	36

Tržne cene v Ljubljani

dne 10. oktobra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	8	77	Špeh povejen, kgr.	—	64
Rež, „	5	12	Surovo maslo, „	—	70
Ječmen, „	4	6	Jajce, jedno „	—	3
Oves, „	3	9	Mleko, liter „	—	8
Ajda, „	5	36	Goveje meso, kgr.	—	62
Proso, „	4	71	Teločje „	—	60
Koruza, „	5	30	Svinjsko „	—	56
Krompir, „	2	23	Koštrunovo „	—	40
Leča, „	10	—	Pišanec „	—	40
Grah, „	10	—	Golob „	—	15
Fižol, „	9	—	Seno, 100 kgr.	1	87
Maslo, kgr.	—	84	Slama, „	—	2
Mast, „	—	66	Drva trda, 4 mtr.	7	—
Špeh svež, „	—	56	„ mehka, „	4	60

Tinktura za želodec,

Lekarna
„pri Angelju“
Dunajska cesta.

katero iz kineske rabarbare, kerhlikovecovega lubja in svetih pomerančnih olupkov prireja **G. PICCOLI**, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov urejajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja po izdelovaltelj v zahojčkih po 12 in več steklenic. Zahojček z 12 stekl., velja gl. 1.36, z 55 steklen., 5 Kg teže, velja gl. 5.26. Poštnino plača naročnik.

(60 - 23) (60-57)

(3)

(17)

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Plugi, brane, njivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnica za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatilnice, gepelji, loko-

mobili, trieure, snažilnice žita, stroji za robkanje turšice, slamoreznice, stroji za trenje žita, za rezanje repe, za mlenje in mečkanje sadja, za stiskanje grozdja in oliv, peronospora-aparati, stroji za lupljenje ovočja, sušilnice za ovočje in zelenjad, smrki (pumpe) za vino, kletne priprave, smrki za vodnjake, krožne žage, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, mlečni separatorji, priprava za vzdigavanje sodov, stroji za vrtnanje, avtomatično delujoče stiskalnice sladke krme, stroji za žetanje, (20-16) treslice itd. (20-17)

Vse najbolje izdelano po najnižji tovarniški ceni.

Jamstvo! Pripravno plačevanje! Cas poskušnje!

Zaloga kmetijskih in vinorejskih strojev

IG. HELLER, II, Dunaj, Praterstrasse 78.

Bogato ilustrovani 144 strani obsežajoči ceniki v nemškem, italijanskem in slovanskem jeziku se pošiljajo gratis in franko.

Zanestljivi zastopi se povsod osnujejo.

Filip Kisovar,

krojaški mojster.

v St. Pavlu pri Preboldu

se priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi v lično izdelovanje

obleke po najnovejšem kroju.

Jamci za solidno, dobro delo, poslane pošte robe in nizko ceno. (1175) (5-4)

Zobni zdravnik iz Berolina
univ. med.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani

ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne;
ob nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne. (1413) 10-2

(1) Za nbože ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

Jos. Cotman,

pleskar, lakirar in napisni slikar, (7-3)

v Ljubljani, sr. Petra cesta št. 17

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi v lično izdelavo štev. vseh v njegovo stroko spadajočih del. posebej se priporoča zg. obrtnikom (pokodolcem) v izvirnih imenskih in raznih napisov. Delo solidno, trano in ceno blake

Barthel-ov izvirni (16-16)

carbolineum

najboljši, najcenejši lesni namaz.
Njegova kakovosti nobena drugo sredstvo ne prekosi.
5 klg. poštni zavitek glđ. 1.50., 100 klg. glđ. 16. —
loko Dunaj.

Semensko lužilo,

varstvo zoper pšenični patež.
1 zavitek na 100 litrov 15 kr. — Če se več
vzame, ceneje.

Mast za ohranitev usnja

naredi usnje močno in trajno, varuje pred močo in mrazom.

C. kr. patentovana

mast za kopita

obvaruje kopita raznih boleznij.
1 klg. ploščinska pušice 80. kr., 5 klg. poštni zavitek
glđ. 2.50, 100 klg. glđ. 40. — loko Dunaj.

MIHAEL BARTHEL & Co.
Dunaj, X., Keplergasse 20.
(Ustanovljeno 1781.) (13)

Zalogo imata
brata Eberl-a v Ljubljani.
Dopisuje se slovenski.

Obrabljene pismene marke kupuje vsak čas

G. Zehmayer, Nürnberg.

Obrazci zastoj. (20-16)

Kwizdov fluid proti protinu

bolečine olajšujoče domače sredstvo.

~ Cena steklenice 1 gold. ~

Kwizdove alveolar-zobne ka-
pljice 1 stekl. 50 kr.
Kwizdov lasni cvet 1 st. 50 kr.
Kwizdov obliž za kurja očesa.
Skatljica po 35, 70 kr.
Kwizdovo francosko žganje.
Stekl. 85 kr.
Kwizdova alveolar-ustna
voda, stekl. 40 kr.

Kwizdova tinktura za kurja
očesa in bradovico. 1 ste-
klenica 35 kr.
Kwizdov trpotčev sok, stekl.
35 kr.
Kwizdova alveolar-zobna
pasta, skatljica 70 kr.
Kwizdova čebuljna pomada,
lonček 80 kr.

Pravo le z zraven stoječo varstveno znamko se do-
biva po vseh lekarnah v Avstro-Ogerskej.

Vsak dan razpošilja po pošti glavna zaloga:

Okrožna lekarna Korneuburg b. Wien
Franc Iv. Kwizda. (10-9)

Genilniki
zastoj
in franko.

Največja zaloga
šivalnih strojev

(111) **JAN. JAX,** (108)

LJUBLJANA,
Najnižje cene.

Ugodni vplačilni obroki se
(1410) dovoljujejo. (30-8)

Zamenjuje stare stroje.
Poprave vrše se točno
trajno in ceno.

~ Robi za na glavo, ~
svilnati in volneni, v najrazličnejših bojah, platno, kotonina,
hlačevina, volнено blago (13)
lepo, močno, dvojne širokosti, meter po 50 kr. in više.

Fr. Petrič,

trgovina z manufakturnim in kramarskim
~ blagom ~
v Ljubljani, Špitalske ulice 6

Domača trdka!
Poleg Lingarjevih ulic.

Najnižje cene!
Geniki in vzorci franko!

priporoča svojo največjo zalogo in najraznoverstnejšo izbero
modnega in kramarskega blaga,
sukna za moške in ženske obleke.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(1363) 10 **zobozdravnik** (3)
pri Hradskega mostu I. nadstr.

Kwizdov

izklj. priv.

restitucijski fluid,

voda za umivanje konj.

Vše 30 let z najboljšim uspehom v mnogih dvornih hlevih, v večjih civilnih in vojaških hlevih v rabi za okrepčanje pred in ojačenje po velikih naporih, pri izpahnenji, otrpnosti kit itd., naredi konja zmognega za izredno težko vožnjo in tek.

Cena steklenici gld. 1.40.

Pravi z gornjo varstveno znamko se dobi v vseh lekarnah in drožerijah v Avstriji in na Ogerskem.

Vsak dan pošilja po pošti glavna zaloga:

Franc Iv. Kwizda,

c. in kr. avstrijski in kr. rum. dvorni zalagatelj, okrožni lekarnar, Korneuburg b. Wien. (10 9)

Priporočilo!

Podpisani se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje **duhovniških sukenj, talarjev, burnusov** itd.

Tudi imam vedno najbolje inozemsko sukno, tosking, lasting itd. v zalogi ter zagotavljam točno in solidno delo, po mogoče nizkih cenah. Spoštovanjem

F. Casermann,

4 Šelenburgove ulice 4
Ljubljana.

(6-6) Št. 161.

Preselitev trgovine.

(52-10)

Štefana Nagy-ja

trgovina z železjem, rokodelskim, hišnim in kuhinjskem orodjem

je od dne 1. julija t. l. nadalje

na Valvazorjevem trgu št. 5

(prej France Tiček)

v poslopji okrajnega glavarstva.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličastva

Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zajamčena

XXV. državna loterija

za vojaške dobrodelne namene.

3091 dobitkov v skupnem znesku 170.000 goldinarjev in sicer:

1 glavni dobitek s 100.000 gld. z dvema preddobitkoma in dvema podobitkoma à 500 gld., 1 dobitek s 15.000 gld., 1 dobitek s 5000 gld., 1 dobitek s 4000 gld., 1 dobitek s 3000 gld., 1 dobitek s 2000 gld., 1 dobitek s 1000 gld. in 80 dobitkov po 100 gld. v gotovini, naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld.

Žrebanje se bo vršilo nepreklicno dne 29. decembra 1891. — Srečka stane 2 gld. a. r.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobi brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije, Dunaj, I., Riemergasse 7, II. Stock, in Jakoberhofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah.

Srečke se pošiljajo poštne proste.

Dunaj, oktobra meseca 1891.

(1395) 6-1

(1)

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.